

СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

УДК 327.7:[351.86:304

МІЖНАРОДНІ МІЖУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО ТИПУ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ

С. Є. Горбатюк,

*кандидат наук з державного управління, докторант кафедри соціальної і гуманітарної політики,
Національна академія державного управління при Президентові України*

У статті на прикладі становлення ООН обґрунтовано роль і місце міжнародних міжурядових організацій глобального типу в регулюванні відносин у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Розглянуто впровадження концепції людського розвитку в діяльності сучасних міжнародних організацій як найбільш адекватне відображення зв'язку підвищення якості життя населення, розширення людських можливостей та свободи людини і стабільності глобальної та національних систем соціогуманітарної безпеки.

Розкрито внесок міжнародних міжурядових організацій глобального типу у розвиток соціальних і гуманітарних прав людини, наслідки та можливості міжнародної співпраці для України крізь призму національних інтересів і національних цінностей у соціогуманітарній сфері.

Ключові слова: соціогуманітарна безпека, міжнародні організації, Ліга Націй, ООН.

S.Ye. Horbatiuk,

*Ph.D in Public Administration, Doctoral Student of the Social and Humanitarian Policy Chair,
National Academy for Public Administration under the President of Ukraine*

INTERNATIONAL GLOBAL INTERGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS IN THE SYSTEM OF PROVIDING SOCIAL AND HUMANITARIAN SECURITY

The article according to the objective of work using the example of the formation of UN justifies the role and place of global international intergovernmental organizations in the regulation of relations in the area of socio-humanitarian security provision.

The introduction of the concept of human development in the activities of modern international organizations as the most adequate reflection of connection between the improvement of the living standards of the population, the enhancement of human capabilities and freedoms and stability of global and national systems of social and humanitarian security is shown. The contribution of the international intergovernmental organizations to the development of social and human rights is described. Through the prism of national interests and national values in the socio-humanitarian sphere the consequences and possibilities of international cooperation for Ukraine are revealed.

Key words: social and humanitarian security, international organizations, United Nations, League of Nations.

С. Е. Горбатюк,

*кандидат наук государственного управления,
докторант кафедры социальной и гуманитарной политики,
Национальная академия государственного управления при Президенте Украины*

МЕЖДУНАРОДНЫЕ МЕЖПРАВИТЕЛЬСТВЕННЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ ГЛОБАЛЬНОГО ТИПА В СИСТЕМЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЦИОГУМАНИТАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

В статье на примере становления ООН обоснованы роль и место международных межправительственных организаций глобального типа в регулировании отношений в сфере обеспечения социогуманитарной безопасности.

Рассмотрено внедрение концепции человеческого развития в деятельности современных международных организаций как наиболее адекватное отображение связи повышения качества жизни населения, расширения человеческих возможностей и свободы человека и стабильности глобальной и национальных систем социогуманитарной безопасности.

Раскрыт вклад международных межправительственных организаций глобального типа в развитие социальных и гуманитарных прав человека, результаты и возможности международного сотрудничества для Украины через призму национальных интересов и национальных ценностей в социогуманитарной сфере.

Ключевые слова: социогуманитарная безопасность, международные организации, Лига Наций, ООН.

© Горбатюк С. Є., 2017

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Динамічні зміни глобального ландшафту та загострення проблем, які охоплюють значну частину світу і не можуть бути розв'язані кожною окремо взятою країною, посилили роль міжнародних організацій як регулятора відносин у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки на глобальному, регіональному і національному рівнях. Для України, яка зазнала докорінних змін у зовнішньому і внутрішньому безпековому просторі в умовах окупації Автономної Республіки Крим (АРК), воєнної агресії на Сході країни, актуалізувалося питання пошуку більш дієвих механізмів міжнародної взаємодії через потребу у створенні ефективної системи забезпечення національної безпеки. У Стратегії національної безпеки України акцентовано увагу на необхідності “нового зовнішньополітичного позиціонування України в умовах нестабільності глобальної системи безпеки” та посилення співпраці держави для досягнення цілей національної і колективної безпеки у рамках глобальних форматів – міжнародних організацій [7]. Тому для державного управління у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки в Україні, яка стала засновницею найавторитетнішої глобальної організації – ООН та є членом багатьох міждержавних організацій, проблема дослідження міжнародних міждержавних організацій має як теоретичне, так і практичне значення.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Підвищення ролі міжнародних організацій у забезпеченні суспільного розвитку стало поштовхом до наукового осмислення концептуальних засад їх становлення й оцінки практичної діяльності. У роботах вітчизняних та іноземних авторів розкриваються питання формування міжнародних організацій в історичній ретроспективі (О.Скрипник, В.Шамрай [8] та ін.), висвітлюються правові аспекти їх діяльності (К.Амеразінге, Д.Денисова, У.Ільницька, Я.Клабберс, Г.Морозов, Ю.Овчіннікова, Г.Шермерс, О.Шпакович [9] та ін.). Науковці звертаються до проблематики міжнародних організацій у контексті формування та реалізації державної соціальної політики (О.Петрос, М.Кравченко, А.Попок, В.Скуратівський, В.Трошинський та ін.). Розвиток теорій міжнародного публічного права (В.Репецький, В.Теліпко, А.Овчаренко й ін.) сприяв активізації дослідження сутності та типології міжнародних організацій. Предметом наукових пошуків дедалі частіше стає вивчення

окремих міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин (К.Арчер, К.Колісниченко й ін.). Джерельною базою дослідження міжнародних організацій слугують ухвалені ними документи, аналітичні видання, звіти [17; 19].

Водночас попри увагу наукової спільноти до міждержавних і неурядових організацій, на сьогодні бракує комплексних досліджень міжнародних організацій з позиції забезпечення соціогуманітарної безпеки. Тому **метою статті** є розкриття ролі та місця міжнародних міждержавних організацій глобального типу як регулятора відносин у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки на прикладі становлення ООН.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Демократичні, соціальні, правові держави першочерговим завданням убачають забезпечення належних умов для соціогуманітарного розвитку, визнаючи людину найвищою цінністю. Тому не випадково перші міжнародні організації, орієнтуючись на транскордонну співпрацю, створювалися для подолання викликів та захисту національних інтересів держав в економічній, культурній, соціальній сферах, хоч і не передбачали спільну політичну діяльність.

Міжнародні організації в політичній сфері з'являються в першій половині XIX ст., їх інституційний розвиток активізувався після Віденського конгресу 1815 р. Прототипом сучасних міжнародних безпекових організацій став Європейський концерт (пентархія), утворений п'ятьма великими державами – Англією, Пруссією, Росією, Австрією і Францією. В організаційному плані концерт об'єднував цілу систему конгресів і конференцій на основі принципу рівноваги, маючи на меті виконати керівну роль у європейських справах щодо врегулювання міжнародних криз і конфліктів. В історію Європейський концерт увійшов як період класичної дипломатії [11, с. 34–53; 15], коли з'явилося розуміння необхідності формування спільного безпекового простору. Саме Віденська міжнародна система вважається першим міжнародним досвідом колективної безпеки, її пов'язують з періодом трансформації європейської історії у світову. За словами Уебстера, Європейський концерт став предтечею міжнародних безпекових організацій – Ліги Націй і ООН [20]. Утворення Ліги Націй інституціоналізувало систему конференцій, конгресів, нарад послів, які у XIX ст. сформували платформу для обговорення міжнародних питань у сфері забезпечення безпеки.

Отже, важливим етапом у розвитку міжнародних безпекових організацій стала діяльність

заснованої на Паризькій мирній конференції у 1919–1920 рр. Ліги Націй, яка фактично була першою міжнародною міждержавною організацією, створеною для розвитку співробітництва, досягнення миру і забезпечення міжнародної безпеки. Організація суттєво відрізнялася від Європейського концерту в інституційному контексті, насамперед тим, що вона була побудована на основі визнаного міжнародним співтовариством акта – Статуту Ліги Націй, а також проголошенням принципу колективної безпеки. Завданням організації було сприяння колективній безпеці, роззброєнню, мирному врегулюванню конфліктів і спорів, утвердження принципу поваги до норм міжнародного права [6]. Водночас акцент у діяльності Ліги було зроблено на дотриманні прав національних меншин, розв'язанні територіальних конфліктів у світі, забезпеченні людського розвитку.

Предметом розгляду і рішень Ліги Націй неодноразово були українські питання, які насамперед стосувалися порушення прав і свобод людини і громадянина на українських землях, окупованих Польщею, Румунією, СРСР. У 1933 р. було проведено засідання з приводу Голодомору в Україні, на якому розглядалося питання надання допомоги потерпілим в Україні унаслідок голоду 1921–1923 рр. та голодомору 1932–1933 рр. в УСРР [2]. Однак серйозною проблемою стало те, що організація залишилася безсилою у забезпеченні належного виконання ухвалених рішень.

Ліга Націй припинила свою діяльність, самоліквідувавшись у квітні 1946 р. на 21-й сесії Генеральної Асамблеї Ліги Націй. Найбільшою поразкою організації стала її неспроможність запобігти Другій світовій війні. Водночас, незважаючи на недосягнення Лігою Націй цілей у сфері обмеження озброєнь, підтримання міжнародного миру та колективної безпеки, організація заклала підґрунтя для формування сучасних міжнародних стандартів у сфері забезпечення соціальних, економічних, гуманітарних прав людини.

У форматі Ліги Націй були закладені принципи економічної співпраці, на яких базуються міжнародні економічні відносини. Ухвалені Лігою Націй документи, зокрема конвенції про свободу транзиту (1921 р.), про спрощення митних формальностей (1923 р.), про скасування заборон і обмежень імпорту та експорту (1927 р.), проекти утворення Європейського федеративного союзу зі спільним європейським ринком (план А.Бріана, 1929 р.) стали джерелами розвитку міжнародного права, а вписані в них принципи були впроваджені в діяльність ЄС (насамперед

свободи руху, який широко відомий як принцип чотирьох свобод ЄС, що використовується в рамках європейської економічної інтеграції), СОТ та інших організацій.

Першим міжнародним документом, у якому відображено основи розвитку права в галузі прав дитини, стала Женевська Декларація прав дитини. Випередивши майже на чверть століття Загальну декларацію прав людини, прийняту ООН у 1948 р., Женевська Декларація довела, що “характеризувати громадянські та політичні права як права першого покоління, а економічні соціальні та культурні права – як права другого покоління хибно з історичної точки зору” [1, с. 28].

Концепції міжнародно-правового захисту соціальних і гуманітарних прав людини, порушені у рамках норм правопорядку та інститутів періоду Ліги Націй, заклали основи міжнародних відносин у сфері трудових прав, заборони торгівлі людьми, встановлення мінімальних стандартів прав людини у частині запобігання дискримінації за ознаками раси, релігії, мови тощо і стали підґрунтям для створення міжнародної системи захисту соціальних і гуманітарних прав людини щодо забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Організаційна структура Ліги Націй, об'єднавши в одній системі інститути у сфері міжнародної безпеки, економічної, соціальної, гуманітарної співпраці та міжнародного правосуддя, створила надійну опору для утворення на її основі ООН і базу для формування міжнародних глобальних організацій структури ООН, зокрема ЮНЕСКО, Міжнародної організації праці (МОП), Економічної і соціальної ради (ЕКОСОР), Міжнародного суду ООН.

Ураховавши кращий досвід Ліги Націй, ООН стала універсальною міжнародною організацією, яка була утворена з метою об'єднання зусиль держав-членів у напрямі утвердження основних прав людини, цінності людської особистості, сприяння соціальному прогресу, підтримки міжнародного миру та безпеки [12]. Саме з метою створення умов для стабільності й благополуччя у світі ООН сприяє вирішенню міжнародних проблем у таких сферах, як економічна, соціальна, охорона здоров'я, підтримує міжнародне співробітництво в галузі культури й освіти та ін.

Основоположними історично важливими документами, прийнятими ООН, стали Загальна декларація прав людини та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, якими фактично було інституціалізовано механізм міжнародного захисту індивідуальних прав і свобод людини на світовому рівні. Після ратифікації

обидва документи є невід'ємною частиною законодавства України, а їх положення знайшли відображення у розд. 2 Конституції України.

Відзначаючи пріоритетне значення соціальних прав людини, окрема сфера діяльності ООН спрямована на сприяння підвищенню рівня життя, повній зайнятості населення, економічному та соціальному прогресу й розвитку. Відповідальність за виконання цих функцій покладено на ЕКОСОП. Упродовж членства в ООН Україна 6 разів обиралася членом ЕКОСОП, востаннє – на період 2010–2012 рр.

Позитивним результатом міжнародної діяльності у рамках ООН стало підвищення у світі показників людського розвитку. Згідно з інформацією експертів Програми розвитку ООН (ПРООН), доповіді якої регулярно заслуховуються ЕКОСОП, із 156 країн, які охоплюють 98% населення світу, за останні 25 років більша кількість країн і населення вийшли із сукупної групи з низьким рівнем людського розвитку (з 62 країн і понад 3 млрд осіб у 1990 р. ця група скоротилася до 43 країн і трохи більше 1 млрд осіб у 2014 р.). За цей самий період кількість країн та населення, що входить у сукупну групу з високим і дуже високим рівнем людського розвитку, зросла із 47 країн і 1,2 млрд осіб у 1990 р. до 84 країн і понад 3,6 млрд осіб у 2014 р. [19].

За оцінками ПРООН, Україна утримує показник, який відповідає високому рівню людського розвитку. У 2015 р. із 188 країн Україна посіла 81-ше місце, що на дві позиції нижче порівняно з 2014 р. Загалом, за висновками експертів, за період з 1990 р. по 2014 р. значення індексу людського розвитку (ІЛР) в Україні зросло на 6%. Аналіз складових цього індексу демонструє більш позитивну ситуацію з освітою і грамотністю населення, однак значно гіршу щодо стану здоров'я та тривалості життя, і найгіршу – щодо рівня життя.

Порівнюючи досягнення країн у сфері людського розвитку, Е.Лібанова відзначає, що у світі ІЛР зріс у середньому на 0,0122. Це утричі більше, ніж в Україні. Причому країни першої групи – з найвищим рівнем людського розвитку, підвищили цей показник на 0,83, тобто удвічі більше, ніж Україна, а країни другої групи (куди входить і Україна) – на 0,0128, що утричі більше, ніж Україна [4]. Таким чином, концепт посилення ролі людини як головного активу суспільства, проголошений у національних стратегічних документах, на практиці не забезпечується і є викликом національній безпеці. Вочевидь постає питання про необхідність модернізації та посилення інституційної спроможності державного

управління в Україні у напрямі підвищення ефективності інструментарію міжнародної співпраці для забезпечення зростання ІЛР в країні.

З огляду на глобальні виклики людству в центрі уваги національних урядів і міжнародних організацій перебувають проблеми подолання бідності та надмірного розриву між найбільш багатими і найбільш бідними. У резолюції ООН [13] акцентовано увагу на тому, що глобалізація не є винятково економічним процесом, а включає соціальний, політичний, екологічний, культурний, правовий аспекти, які впливають на здійснення прав і основних свобод людини. Це має бути враховано в процесі досягнення чітко окресленої мети – скорочення розриву між бідними і багатими як усередині країн, так і між ними.

Однак, попри наявність інструментарію міжнародного і національного регулювання відносин у цій царині, про розв'язання вказаної проблеми наразі не йдеться. У доповіді Oxfam 2017 р. “Економіка на 99%” зазначається, що попри визначення Всесвітнім економічним форумом економічної нерівності як серйозної загрози для соціальної стабільності, криза глобальної нерівності триває. Розрив між найбільш багатими і найбільш бідними людьми на Землі продовжує збільшуватися, а нерівність досягла найбільших масштабів: економічна система побудована в інтересах 1%, а не 99% населення [10].

На збільшенні розриву між бідними й багатими акцентує увагу Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш [16]. Саме зростанням нерівності він пояснив “дефіцит довіри” між населенням країн і урядами та міжнародними організаціями, в тому числі й ООН, наголошуючи на необхідності реформування організації для наближення її до людей, яким вона слугує.

Науковці Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України відзначають поглиблення диференціації й у доходах населення України. Злиденні верстви населення в країні становлять 24,1–28,1%, група з невизначеним соціальним статусом (не бідні, проте й не середні за доходами) – 52,2–62,7%, середні – 7–14%, заможні – 2,5–5,5%, багаті – близько 200 осіб [3, с. 450–451]. На межі або за межею бідності перебуває дві третини сімей з дітьми [3, с. 311].

Про очевидність зв'язку соціогуманітарної безпеки і рівня життя населення заявляють найвпливовіші міжнародні організації. У резолюції Генеральної Асамблеї ООН “Права людини і крайнє зубожіння” до найбільш серйозних проблем сучасного глобалізованого світу віднесено саме крайнє зубожіння [14]. Зменшення нерівно-

сті і соціальної маргіналізації покладається на системи соціального захисту, зокрема шляхом сприяння забезпеченню загального доступу до соціальних послуг, мінімального рівня соціального захисту тощо.

У зв'язку із цим необхідно згадати й рекомендацію про мінімальні рівні соціального захисту 2012 р. (№ 202), ухвалену Міжнародною організацією праці [18]. При визначенні основних соціальних гарантій державам-членам рекомендовано належним чином ураховувати фактори, що в сукупності повинні забезпечувати людям незалежно від їхнього соціального статусу гідне життя. Загалом у Статуті, низці декларацій, конвенцій, рекомендацій МОП запропонувала країнам світу систему рекомендацій щодо організації національних систем соціального захисту, визначивши мету і принципи соціального захисту, функції держав і недержавних суб'єктів, рівні соціальних гарантій, а також організаційно-правові та ресурсні механізми реалізації політики соціального захисту.

Особливого значення діяльність міжнародних організацій у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки набуває в умовах конфліктів, джерелом яких сьогодні, як показує практика, найчастіше виступають соціально-економічні і соціокультурні проблеми, які загострюються в умовах політичної нестабільності. Гуманітарні місії ООН у зонах конфліктів є одним із інструментів забезпечення соціогуманітарної безпеки. Для України проблема використання потенціалу міжнародної співпраці для розв'язання конфлікту та забезпечення соціальних і гуманітарних прав людини на Сході країни є надзвичайно актуальною.

У Доповіді Генерального секретаря ООН щодо захисту цивільних осіб у збройному конфлікті [17] зазначається, що на Сході України неналежно забезпечується доступ громадян до якісної медичної допомоги, житла, соціальних послуг, виплат. Про загрозу гуманітарної кризи на Сході України сьогодні попереджає речник агенції ООН з гуманітарних питань Єнс Лерке [5].

Таким чином, для України з огляду на потребу в забезпеченні соціогуманітарної безпеки питання максимального використання позитивного досвіду міжнародної співпраці має важливе значення. Державі необхідно розвивати організаційно-правові механізми імплементації рекомендацій міжнародних організацій, зважаючи на співвідношення національних інтересів із потребою в міжнародній співпраці. А оскільки розв'язання соціогуманітарних проблем перебуває в зоні відповідальності і міжнародних органі-

зацій, і національних урядів, якісно нові виклики людському розвитку потребують удосконалення регулятивних механізмів і на глобальному, і на національному рівнях.

Недостатня ефективність глобальних механізмів забезпечення соціогуманітарної безпеки вимагає постановки на порядок денний питання про підвищення інституційної спроможності міжнародних організацій глобального типу адекватно реагувати на нинішні загрози, насамперед з огляду на докорінну зміну характеру сучасних конфліктів.

Необхідно посилити роль та інституційну спроможність ООН у забезпеченні сталого розвитку. В нових реаліях соціогуманітарного розвитку потребує вдосконалення інструментарій організацій ЕКОСОП, при цьому акцентується увага на врахуванні особливостей координації діяльності країн із перехідною економікою. Зважаючи на те, що рішення стосовно забезпечення соціогуманітарного розвитку приймаються в рамках різних органів ООН і фіксуються у відповідних документах, які мають рекомендаційний характер, ЕКОСОП має стати головним директивним органом із соціально-економічних питань. Щоб підвищити ефективність реалізації ухвалених на міжнародному рівні рішень, необхідно також віднайти ресурс для розширення інтеграції політики між національними і міжнародними установами. Дієвим інструментом у цьому плані може стати запровадження більш ефективних механізмів діяльності установ ЕКОСОП на національному рівні.

Наріжним каменем упровадження управлінських рішень залишається питання ресурсного, зокрема фінансового, забезпечення. Проблему вдосконалення механізмів фінансування цілей людського розвитку доцільно вирішувати і на рівні донорів з урахуванням пріоритетів конкретних країн, і на рівні реципієнтів. Використовуючи різні формати міжнародної співпраці, Україні необхідно поглиблювати діалог щодо розв'язання проблем соціогуманітарного розвитку, запросивши до нього представництва Світового банку, ВООЗ, МОП, ЮНЕП, ЮНІДО, ЮНІСЕФ, ЮНЕСКО та ін., а також національні недержавні організації та представників бізнесу.

Попри важливість інструментарію ООН, ефективність діяльності організації на національному рівні багато в чому визначається якістю взаємодії з інститутами державної влади та національними особливостями організації державного управління у сфері забезпечення соціогуманітарного розвитку. Водночас неспроможність держави виконати делеговані їй у рамках міжнародної

діяльності повноваження є ознакою її вразливості. Утвердження в Україні моделі соціальної держави вимагає модернізації інституційних і нормативно-правових механізмів забезпечення соціогуманітарного розвитку. В Україні прийнято “Стратегію сталого розвитку “Україна – 2020” та інші нормативно-правові акти, що мають сприяти забезпеченню соціогуманітарної безпеки. Разом з тим обов’язковим інструментом державного управління у цій сфері має стати ухвалення системи програмних документів, що в цілому відповідатимуть вимогам до забезпечення цілей людського розвитку, проголошених ООН.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В історичній ретроспективі в міжнародному праві відомі основні етапи, що передували і визначили засади формування ООН як міжнародної міжурядової організації глобального типу та організації системи ООН, діяльність яких спрямована на розв’язання глобальних проблем людства в контексті забезпечення соціогуманітарної безпеки: перші спроби формування колективної безпеки у рамках Системи Європейського концерту як прототипу сучасних безпекових організацій (закріплена Віденським конгресом 1814–1815 рр. і була актуальною упродовж 35 років); активізація в середині XIX ст. міжнародної співпраці у форматі міжнародних організацій у соціальній, економічній та інших сферах; діяльність побудованої на принципі колективної безпеки Ліги Націй (1919–1946) як міжнародної міжурядової організації глобального типу, що заклала основи міжнародного права і стандартів у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки.

Об’єктивний суспільний розвиток, поглиблення глобалізації відносин у соціогуманітарній сфері виявили неприродність відокремленого підходу до забезпечення безпеки з позиції двох систем: воєнної і невоєнної. Розуміння безпеки як всеосяжного поняття з необхідністю посилення соціогуманітарної складової привело до розширення функцій міжнародних міждержавних організацій у сфері забезпечення безпеки.

Створення в 1945 р. та діяльність ООН – міжнародної міжурядової організації глобального типу, метою якої є підтримання і зміцнення миру, міжнародної безпеки, розвиток співробітництва між державами світу для вирішення глобальних проблем людства у XXI ст., насамперед забезпечення стійкого розвитку, прав людини, розв’язання соціальних і гуманітарних проблем довели, що найбільш ефективною гармонізація національних інтересів у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки є в рамках міжнародних інститутів. Регулювання процесів соціального і гуманітарного розвитку із застосуванням узгоджених правил і норм заклали основи для формування міжнародних стандартів, а також розвитку соціальних, економічних, гуманітарних прав людини.

Найбільш адекватним відображенням зв’язку рівня людського розвитку та стабільності глобальної і національних систем соціогуманітарної безпеки стала концепція людського розвитку, яка дістала поширення у філософії сучасних міжнародних організацій. Сучасна нормотворча діяльність міжнародних міжурядових організацій глобального типу спрямована на створення умов для рівних можливостей як країн, так і всіх членів суспільства у межах окремо взятої країни в досягненні цілей людського розвитку, забезпеченні миру і безпеки.

Для України в питаннях міжнародної співпраці зростає значення тематики соціогуманітарної безпеки. З огляду на національні інтереси і національні цінності, використовуючи позитивні наслідки співпраці у форматі міжнародних міжурядових організацій глобального типу, сьогодні необхідно досягти максимально ефективного регулювання процесів у сфері забезпечення соціогуманітарної безпеки на національному рівні.

Рівень соціогуманітарної безпеки в Україні, який сьогодні не забезпечує повною мірою умови людського розвитку відповідно до всього комплексу міжнародно-правового регулювання, визначає потребу в науковому пошуку більш дієвих механізмів упровадження рекомендацій міжнародних організацій у національну практику публічного адміністрування.

Список використаних джерел

1. Ван Б’юрен Дж. Міжнародне право в галузі прав дитини / Дж. ван Б’юрен ; пер. з англ. Г. Є. Краснокутського ; наук. ред. М. О. Баймуратов. – Одеса : АО БАХВА, 2006. – 524 с.
2. Віднянський С. В. Ліга Націй [Електронний ресурс] / С. В. Віднянський // Енциклопедія історії України: Ла-Мі / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін. ; НАН України. Ін-т історії України. – Київ : Наук. думка,

References

1. Van B'iuren, Dzh. (2006), *Mizhnarodne pravo v haluzi prav dytyny* [International law in the field of children's rights], translated from English by Krasnokuts'kyj, H.Ye., ed. by Bajmuratov, M.O., AO BAKhVA, Odesa, Ukraine.
2. Vidnians'kyj, S.V. (2009), “League of Nations”, in *Entsyklopediia istorii Ukrainy* [Encyclopedia of History of Ukraine], ed. by Smolij, V.A. et. al., available

2009. – Т. 6. – 790 с. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Liga_Natsiy (останній перегляд: 27.04.2017).
3. Мельничук Д. П. Людський капітал: пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення : монографія / Д. П. Мельничук. – Житомир : Полісся, 2015. – 564 с.
 4. Миколюк О. Україна – на 81-му місці за рівнем людського розвитку [Електронний ресурс] / О. Миколюк // День. – 2016. – 15 січ. – Режим доступу: <http://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ukrayina-na-81-misci-za-rivnem-lyudskogo-rozvytku>.
 5. ООН: на сході України є загроза гуманітарної кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.euronews.com/2017/02/03/serious-concern-for-civilians-caught-up-in-new-ukraine-fighting>.
 6. Статут Ліги Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // https://yurist-online.org/publ/istoricheskie_dokumenty_istorichni_dokumenti/statut_ligi_nacij_ustav_ligi_nacij/2-1-0-1227.
 7. Стратегія національної безпеки України [Електронний ресурс] : затв. Указом Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015 // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.
 8. Шамрай В. Передумови виникнення та розвитку міжнародних організацій / В. Шамрай // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2013. – 4(98). – С. 46–48.
 9. Шпакович О. М. Вплив актів міжнародних організацій на внутрішні правопорядки держав-членів: теорія і практика : монографія / О. М. Шпакович. – Київ : ВПЦ “Київ. ун-т”, 2011. – 415 с.
 10. An Economy For The 99% [Електронний ресурс] // Oxfam Briefing Paper January 2017. – Режим доступу: https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp-economy-for-99-percent-160117-en.pdf.
 11. Bridge Roy. Europe’s Balance of Power, 1815-1848 // Allied Diplomacy in Peacetime: The Failure of the Congress System, 1815-23 / Alan Sked. – 1979. – P. 34–53.
 12. Charter of the United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/en/charter-united-nations/index.html>.
 13. Globalization and its impact on the full enjoyment of all human rights [Електронний ресурс] : Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2016 A/RES/71/197 [on the report of the Third Committee (A/71/484/Add.2)]. – Режим доступу: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/71/197.
 14. Human rights and extreme poverty [Електронний ресурс] : Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2016 [on the report of the Third Committee (A/71/484/Add.2)] 71/186. – Режим доступу: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/71/186.
- at: http://www.history.org.ua/?termin=Liga_Natsiy (Accessed 27 April 2017).
 3. Mel'nychuk, D.P. (2015), *Liuds'kyj kapital: priorytety modernizatsii suspil'stva u konteksti polipshennia yakosti zhyttia naseleennia* [Human capital: priorities for the modernization of society in the context of improving the quality of life], Polissia, Zhytomyr, Ukraine.
 4. Mykoliuk, O. (2016), “Ukraine is on 81-st place in terms of human development”, *Den'*, [Online], 15 January 2016, available at: <http://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ukrayina-na-81-misci-za-rivnem-lyudskogo-rozvytku> (Accessed 27 April 2017).
 5. (2017), “UN: East of Ukraine is threatened by humanitarian crisis”, available at: <http://ua.euronews.com/2017/02/03/serious-concern-for-civilians-caught-up-in-new-ukraine-fighting> (Accessed 10 June 2017).
 6. League of Nations Charter, available at: https://yurist-online.org/publ/istoricheskie_dokumenty_istorichni_dokumenti/statut_ligi_nacij_ustav_ligi_nacij/2-1-0-1227 (Accessed 17 May 2017).
 7. The President of Ukraine (2015), Decree “On the decision of the National Council of Ukraine on Security and Defense on May 6, 2015 “On National Security Strategy of Ukraine” of 26 May 2015 No. 287/2015, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> (Accessed 22 April 2017).
 8. Shamraŭ, V. (2013), “Prerequisites of emergence and Development of International Organizations”, *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky*, vol. 4(98), p. 46–48.
 9. Shpakovych, O.M. (2011), *Vplyv aktiv mizhnarodnykh orhanizatsij na vnutrishni pravoporiadky derzhav-chleniv: teoriia i praktyka* [The impact of acts of international organizations on the internal legal order of the Member States], Publishing Center “Kyiv University”, Kyiv, Ukraine.
 10. (2017), “An Economy For The 99%”, *Oxfam Briefing Paper*, [Online], January, available at: https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/bp-economy-for-99-percent-160117-en.pdf (Accessed 22 April 2017).
 11. (1979), Bridge, Roy “Europe’s Balance of Power, 1815-1848”, in Alan Sked, *Allied Diplomacy in Peacetime: The Failure of the Congress System, 1815-23*, pp. 34–53.
 12. Charter of the United Nations, available at: <http://www.un.org/en/charter-united-nations/index.html> (Accessed 15 April 2017).
 13. Globalization and its impact on the full enjoyment of all human rights: Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2016 A/RES/71/197 [on the report of the Third Committee (A/71/484/Add.2)], available at: http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/71/197 (Accessed 15 April 2017).
 14. Human rights and extreme poverty: Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2016 [on the report of the Third Committee (A/71/484/Add.2)] 71/186, available at: <http://www.un.org/en/>

15. Jarrett Mark. *The Congress of Vienna and its Legacy: War and Great Power Diplomacy after Napoleon*. – London: I. B. Tauris & Company, Ltd., 2013.
16. “Massive investment” needed in international cooperation: UN chief [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unmultimedia.org/radio/english/2017/05/massive-investment-needed-in-international-cooperation-un-chief/#.WRyoOVJt7Vo>.
17. S/2016/447 Report of the Secretary-General on the protection of civilians in armed conflict, Distr.: General 13 May, 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N16/137/98/PDF/N1613798.pdf?OpenElement>.
18. Social security for all: building social protection floors and comprehensive social security systems : The strategy of the International Labour Organization [Електронний ресурс] / International Labour Office, Social Security Department. – Geneva: ILO, 2012. – Режим доступу: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---soc_sec/documents/publication/wcms_secsec_34188.pdf.
19. Work for Human Development : Human Development Report 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/hdr/2015-human-development-report>.
20. Webster C. K. *The Making of the Chapter of the United Nations* / C. K. Webster // *The Art and Practice of Diplomacy*. – New York : Barnes & Noble, 1962. – P. 70–91.
15. Jarrett, Mark (2013), *The Congress of Vienna and its Legacy: War and Great Power Diplomacy after Napoleon*, I. B. Tauris & Company, Ltd, London, UK.
16. (2017), “Massive investment” needed in international cooperation: UN chief”, available at: <http://www.unmultimedia.org/radio/english/2017/05/massive-investment-needed-in-international-cooperation-un-chief/#.WRyoOVJt7Vo> (Accessed 17 April 2017).
17. (2016), S/2016/447 Report of the Secretary-General on the protection of civilians in armed conflict, Distr.: General 13 May, 2016, available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N16/137/98/PDF/N1613798.pdf?OpenElement> (Accessed 17 April 2017).
18. The official site of the International Labour Office, Social Security Department (2012), “Social security for all: building social protection floors and comprehensive social security systems: The strategy of the International Labour Organization”, Geneva: ILO, available at: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---soc_sec/documents/publication/wcms_secsec_34188.pdf (Accessed 01 May 2017).
19. (2015), Work for Human Development: Human Development Report 2015, available at: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/hdr/2015-human-development-report> (Accessed 01 May 2017).
20. Webster, C.K. (1962), “The Making of the Chapter of the United Nations”, in Webster C.K. (1962), *The Art and Practice of Diplomacy*, Barnes & Noble, New York, USA, pp. 70–91.